

לכבוד,
ראש הממשלה מר בנימין נתניהו
שר הביטחון בנימין גנץ
השר לביטחון פנים אמיר אוחנה
מפכ"ל המשטרה רב-ניצב קובי שבתאי
היועץ המשפטי לממשלה ד"ר אביחי מנדלבליט

עותק:
נשיא המדינה מר ראובן (רובי) ריבלין
יו"ר האופוזיציה ח"כ יאיר לפיד
ח"כ נפתלי בנט
מבקר המדינה מר מתניהו אנגלמן

הנדון: קריאה לפעול לאלתר נגד רשתות הסתה מכל צד, והכרזה על להב"ה ולה-פמילייה כארגוני טרור

בשם ארגון אמנסטי אינטרנשיונל ישראל אני קוראת לכם לבחון בדחיפות את הבסיס החוקי להכריז על ההתארגנויות להב"ה ולה-פמילייה כהתארגנויות טרור אסורות, וכן לפעול נגד רשתות הסתה, עליהן דווח בהרחבה בימים האחרונים, בין אם הן מהצד הערבי או היהודי. מעשי הלינץ' המזוויעים של ערבים כנגד יהודים ויהודים כנגד ערבים לא מותירים מקום להתמהמה אלא לפעול נגד פלטפורמות המאפשרות הנעה לפשעי שנאה - כגון קבוצות ברשתות חברתיות וביישומים להעברת מסרים. פעולה כזו עשויה אף להפחית ולו במעט את העומס על המשטרה וכך לסייע לה להגיב בצורה טובה יותר לפשעי שנאה ולמעשי לינץ' על רקע לאומני או גזעני.

הן ההכרזה על להב"ה ולה פמילייה כהתארגנות אסורה והן הפעולה נגד רשתות וקבוצות המבקשות להניע אנשים לפעולה הן צעדים בעייתיים מאוד מבחינת תפישתנו את זכויות האדם. יש לנקוט בצעדים שכאלה בזהירות מירבית, ורק על רקע מבחנים ברורים ומוקפדים, במקרים קיצוניים ביותר. צעדים כאלו בהחלט עלולים להינקט בצורה נרחבת מדי ולפגוע בחופש ההתארגנות והביטוי ולכן יש לשקול אותם בכובד ראש. כך, הם צריכים להינקט רק על בסיס קריטריונים רלוונטיים, ללא התחשבות בזהות הלאומית, הדתית או המעמדית של המסיתים. על אף השיקולים המורכבים סביב בנקיטת צעדים מסוג זה, המציאות בישראל, ובפרט המאורעות האחרונים, מלמדים על הצורך הדחוף בפעולה כזו: כך למשל, לפי דיווחים בתקשורת, הלינץ' בנהג ערבי בבת-ים והוונדליזם כלפי עסקים בבעלות ערבים בעיר התרחשו בעקבות מסרים בקבוצה ייעודית שמטרתה התארגנות לפשעי שנאה של קיצוניים יהודים, ולאחר מסרים מקודדים-למחצה הנוקבים מיקום ושעה בהם יש להתכנס ורומזים ברמזים עבים מהי מטרת ההתכנסות, והמלצות להגיע רעולי פנים, ובמה להצטייד (אמצעים שונים שיכולים לשמש כנשק קר אך אינם מפלילים מדי).

אמנסטי אינטרנשיונל ישראל
Amnesty International Israel

קיבוץ גלויות 32 ב' תל-אביב 66550 Tel Aviv | 32B Kibbutz Galuyot st. ת.ד. 14179 P.O.B
טל. 03-5250005 Tel. | פקס. 03-5250001 www.amnesty.org.il Fax.



טבעם המעורפל-בכוונה של המסרים שהועברו בפלטפורמות המדוברות הוא מאתגר. ברמה העקרונית בהחלט לא נכון להחיל את המסגרת הפלילית של הסתה על פרסומים הניתנים לפרשנויות מגוונות (ולראייה, ההחלה הפסולה אך רווחת של מסגרת זו כשמדובר בפרסומים של פלסטינים אזרחי ישראל). עם זאת, החוק הנוגע להסתה מציין גם את מבחן הצפי כי אמירה מסוימת תביא בפועל לפעולה אלימה. לשון החוק קובעת כי אם "על פי תוכנו של הפרסום המסית והנסיבות שבהן פורסם, יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה אלימות" הרי שמדובר בפרסום מסית לפי הדין הפלילי. לאור עיקרון זה, לגורמי אכיפת החוק צריך להיות ברור כי פרסומים בקבוצה ייעודית להנעה לפעולות אלימות - אשר במסגרתה יש למסרים פוטנציאל גבוה להיתרגם למעשים אלימים בפועל - מהווים הסתה גם כשהם "מקודדים" ולא ישירים. גם האפקטיביות החוזרת ונשנית של קבוצות אלו בהוצאה לפועל של פשעי שנאה אלימים ואף קטלניים מהווה הצדקה לראות בהן פלטפורמות הסתה שיש לנטר ולסגור. פנינו למשטרה מספר פעמים כבר ביום שלישי, ודיווחנו על העדויות הרבות והקונקרטיות להתארגנויות לפעולות נקם נגד ערבים בכל רחבי הארץ החל מיום שלישי בערב, כפי שעלו לעיני כל דורש בערוץ הטלגרם הפומבי "צבא אזרחים - תגובת הימין", אשר מונה כעת יותר מ-5,000 משתתפים.

אמנסטי אינטרנשיונל ישראל כבר התייחסה בעבר לנושא ההסתה וערכה ב-2019 כנס שעסק בשאלת הגבול הדק שבין הסתה לחופש הביטוי. נבקש להזכיר כי ישראל חתומה על שתי אמנות, ואף אישרה אותן, שמטילות עליה החובה להיאבק בגזענות, על כל היבטיה. האחת היא האמנה בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, והשנייה אמנה לביעור כל אפלייה גזעית. לצד הדילמה של שמירת עקרון חופש הביטוי, הרי שישנה עמדה האוניברסלית כמעט, שהתופעה של הסתה, בהיבטיה המובהקים, ראוייה לענישה פלילית.

לאור האמור מעלה אני מפצירה בכם לשקול בבהילות את המסד העובדתי הנוגע לקבוצות אלו וקבוצות הסתה אחרות, במטרה לעצור את המשך ההידרדרות למערכה פנים-ישראלית נרחבת ומסוכנת של פשעי שנאה הדדיים ואלימות בין קהילות.

לסיום, אנצל את פנייתי זו אליכם, כדי להפציר בכם גם להפנים את כובד האחריות האישית שלכם כאנשי ציבור ומנהיגים. אמנסטי אינטרנשיונל, גילתה בעבודתה ברחבי העולם כי פעמים רבות התבטאויות חד צדדיות או חסרות בסיס עובדתי של גורמי שלטון עלולות להתפרש כאישור מובלע לפגיעה בבני אדם. אין כל עוררין על מידת האחריות וההשפעה הניכרת שלכם על הציבור להנמיך את הלהבות ולהתחיל במלאכת איחוי הקרעים.

בברכה,

מולי מלקאר

מנכ"לית

אמנסטי אינטרנשיונל, ישראל

אמנסטי אינטרנשיונל ישראל
Amnesty International Israel

קיבוץ גלויות 32 ב' תל-אביב 66550 Tel Aviv | 32B Kibbutz Galuyot st. ת.ד. P.O.B 14179
טל. 03-5250005 Tel. | פקס. 03-5250001 www.amnesty.org.il Fax.